

Expunere de motive

Prezenta propunere legislativă are ca obiect modificarea și completarea Legii nr. 239/2007 privind reglementarea regimului juridic al unor bunuri imobile aflate în folosința unităților de cult, în vederea clarificării regimului juridic al lăcașurilor de cult, al mănăstirilor, al schiturilor, al sinagogilor, al templelor, al moscheilor, precum și al clădirilor ori părților de clădiri aflate în legătură funcțională cu acestea.

Legea nr. 239/2007 a creat un mecanism juridic prin care imobilele aflate în proprietatea statului ori a unităților administrativ-teritoriale și atribuite în folosință gratuită cultelor religioase după 1 ianuarie 1990 pot fi transmise fără plată în proprietatea unităților de cult deținătoare. Cu toate acestea, practica a evidențiat existența unor situații în care lăcașuri de cult, temple, sinagogi, mănăstiri sau părți ale unor ansambluri religioase au fost folosite de comunitățile religioase înainte sau după data de 1 ianuarie 1990, fără a exista o legislație care să permită readucerea acestora în proprietatea lor.

Această situație creează o dificultate juridică și administrativă pentru comunitățile religioase care, deși au folosit în mod efectiv asemenea imobile pentru activități religioase, liturgice, pastorale sau monahale, nu pot beneficia în mod efectiv de mecanismul prevăzut de Legea nr. 239/2007 în multe cazuri, în principal din cauza lipsei unui act formal emis de autoritățile statului.

Scopul prezentei propuneri legislative este de a corecta această lacună și de a permite transmiterea dreptului de proprietate către centrele de cult sau unitățile de cult deținătoare și în acele cazuri în care folosința lăcașului de cult sau a imobilului aflat în legătură funcțională cu acesta poate fi dovedită prin alte înscrisuri, precum extrase de carte funciară, documente cadastrale, evidențe fiscale, adeverințe emise de autorități publice, registre parohiale sau monahale, autorizații, procese-verbale, corespondență administrativă, documente de arhivă ori alte înscrisuri care confirmă destinația și folosința imobilului.

Lăcașurile de cult nu sunt simple clădiri administrative. Bisericile, templele, sinagogile, moscheile, mănăstirile și schiturile reprezintă repere spirituale, culturale, istorice și identitare ale comunităților care le-au construit, le-au întreținut și le-au folosit. În mod firesc, aceste imobile se află cel mai bine în proprietatea comunităților religioase care le utilizează potrivit destinației lor firești și care au vocația de a le conserva, administra și transmite generațiilor viitoare.

Prezenta propunere legislativă are și o dimensiune reparatorie. În istoria recentă a României, numeroase comunități religioase au fost afectate de regimuri autoritare și dictatoriale, indiferent dacă acestea au fost de extremă dreaptă sau de extremă stângă. Credincioși, clerici, comunități monahale și comunități evreiești au suferit persecuții, marginalizare, exproprieri, limitări ale libertății religioase sau

pierderea controlului asupra unor bunuri esențiale vieții comunitare. Reglementarea propusă reprezintă un gest de normalizare juridică și de respect față de memoria acestor comunități.

În mod deosebit, trebuie subliniată importanța protejării sinagogilor și templelor evreiești, care constituie nu doar lăcașuri de cult, ci și mărturii istorice ale unei comunități profund afectate de tragediile secolului al XX-lea. O sinagogă păstrată și administrată de comunitatea sa este un simbol al continuității, al memoriei și al demnității. Același principiu este valabil pentru biserici, mănăstiri, schituri și celelalte lăcașuri de cult care au supraviețuit schimbărilor de regim, presiunilor ideologice și transformărilor sociale.

Un exemplu simbolic îl reprezintă marile sinagogi și temple istorice din România, care, dincolo de funcția lor religioasă, păstrează memoria comunităților evreiești locale și contribuie la patrimoniul cultural național. În același mod, bisericile și mănăstirile istorice reprezintă repere de continuitate pentru comunitățile creștine și pentru identitatea locală. Aceste imobile nu pot fi tratate exclusiv ca bunuri patrimoniale abstracte ale statului, ci trebuie privite în legătură organică cu viața spirituală și comunitară pe care o servesc și trebuie redade comunităților religioase, celor care le-au edificat și folosit conform propriei credințe.

Prin prezenta propunere legislativă se instituie un termen special de 90 de zile pentru adoptarea actului administrativ necesar transmiterii dreptului de proprietate în cazul lăcașurilor de cult, al mănăstirilor, al schiturilor, al ansamblurilor mănăstirești și al clădirilor ori părților de clădiri aflate în legătură funcțională cu acestea. Termenul este justificat de natura specială a acestor imobile și de necesitatea soluționării cu celeritate a situațiilor juridice care afectează exercitarea libertății religioase și administrarea patrimoniului comunitar. Termenul scurt este necesar și datorită faptului că o parte din aceste imobile se află în stare de degradare avansată și nu există interes din partea deținătorilor de a le renova sau pune în siguranță, chiar dacă unele dintre acestea sunt clădiri de patrimoniu.

Propunerea legislativă menține garanțiile necesare pentru protejarea proprietății publice și private a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, întrucât transmiterea dreptului de proprietate se realizează numai cu privire la imobilele sau părțile de imobile folosite sau care au fost folosite în mod efectiv și dovedit de unitatea de cult solicitantă. În cazul în care folosința privește numai o parte determinată sau determinabilă a imobilului, transmiterea se va realiza doar cu privire la acea parte, pe baza documentației cadastrale întocmite potrivit legii.

Totodată, propunerea legislativă păstrează caracterul protejat al acestor bunuri după transmiterea dreptului de proprietate, prin menținerea interdicției de înstrăinare și de schimbare a destinației timp de 30 de ani. Această interdicție garantează că scopul legii nu este transferul unor bunuri în circuitul civil obișnuit, ci consolidarea legăturii dintre comunitatea religioasă și lăcașul său de cult.

Adoptarea prezentei propuneri legislative contribuie la clarificarea regimului juridic al unor imobile cu valoare spirituală, istorică și comunitară, la repararea unor situații generate de lipsa documentelor formale de atribuire în folosință și la consolidarea respectului statului față de libertatea religioasă, patrimoniul confesional și memoria comunităților afectate de regimurile autoritare ale secolului trecut.

Față de cele arătate, supunem Parlamentului spre adoptare prezenta propunere legislativă.

Inițiatori,

Nr. crt.	Deputați/Senatori	Grupul parlamentar	Comnătură
1.	Szabó Ödön	UDMR	
2.	Kodéanu Bogdan	USR	
3.	STANESCU VENTURA	PNL	
4.	DOGDAN IONEL	PNL	
5.	STEFAN-IULIAN IORNEA	USR	
6.	ZISOPOL DRAGOS	MIHORETATI	
7.	ODJOTICI ORLEAU	MIHORETAN	
8.	Ghigiu Alexandru Mihai	PSA	
9.	BIRO ROZALIA - IBOLYA	UDMR	
10.	MARKS ATTILA GABOR	UDMR	
11.	KANTOR BOGLARKA	UDMR	
12.	CSASZAR KAROLY ZOLT	UDMR/RMASZ	
13.	PASVANI IMAN SZILARD	UDMR	
14.	KOUDES NESTI	UDMR/RUDSZ	
15.	KONADOR AGOTA	UDMR	
16.	TURAS LOFAND	RMASZ/UDMR	
17.	VEXLER SIMIU	MINO.	

Tabel cu inițiatorii propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr. 239/2007 privind reglementarea regimului juridic al unor bunuri imobile aflate în folosința unităților de cult

18.	GANTONIU	Mironescu	
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			
33.			
34.			
35.			
36.			
37.			
38.			